

Mansur Bildik: Saz ham petrol gibidir;

RÖPORTAJ ◆ OSMAN TİMURTAŞ - MENAF ALICI

Bildiğiniz üzere, Avusturya'da yaşayan sanatçılarımıza destek vermek ve onları sizlerle tanıştırmak üzere röportajlar yapıyoruz. Bu hafta sizi Saz Ustası Mansur Bildik ile buluşturuyoruz. Mansur Bildik, hayatını saza adanmış bir sanatçı. Sazı, uluslararası camiada bilinen bir enstrüman haline getirmek üzere yola çıkmış. Kurduğu Saz Derneği'nin şimdiki yönetim kuruluna bakınca ne kadar yol aldığını net olarak görmek mümkün. Bildik, geçtiğimiz aylarda çok önemli bir ödül aldı. Mansur Bildik ile hayatını, sanat yaşamını ve sazı konuştuk.

Müzikle tanışmanız nasıl oldu? Müzik serüveninizi biraz anlatır mısınız?

Evimizde herkes saz çalardı. Küçük yaşlardan beri müziğin içindeyim. İlkokulu bitirdikten sonra Adana'ya gittim. Birinci tercihim yüksek tahsil olsa da, olanakları çok zorlamama rağmen maddi durumunun el vermemesinden ötürü Adana'ya gittim. Adana Halkevi'nde saz kursu aldım. Halkevi'ndeki Hocamın yönlendirmesiyle İstanbul'daki Adanalı müzisyenlerin yanına gittim. Çeşitli sanatçıların ekibinde yer aldım. Fakat aldığım para yetmiyordu. Müziğin yanı sıra çeşitli işlerde çalıştım. Bu arada Kasımpaşa'da bir saz atölyesinde işe girdim. Çeşitli enstrümanlar yapan birçok usta var ancak bu ustalar yaptıkları enstrümanları çalamıyorlar. Çalamayınca da perde düzenlemesini yapamıyorlar. Saz atölyesinde perdeleri bağlayıp, ses ayarlarını yapıyordum. Bununla birlikte saz dersleri verdim. Olanaklarım çok iyi hale geldi orada. Fakat ağabeyimle anlaşamadık. O nedenle İzmir'e gitmeye karar verdim.

Neden İzmir?

TRT'ye sanatçı olarak girmek istiyordum. Bütün erğim, düşüncem buydu. İzmir'e gittiğimde artık yetişmiş, herkes tarafından çok iyi dinlenen, ustaların dinlemekten zevk aldığı iyi bir müzisyen olmuştum. İzmir'in en tanınmış saz atölyesinde çalışmaya başladım. Yaklaşık 7-8 yıl İzmir'de kaldım. Çalıştığım saz atölyesi bir bakıma üst düzey insanların buluşma noktasıydı. TRT'nin 1975 yılında yaptığı imtihanı kazanarak TRT'ye girdim.

Avusturya'ya yolunuz nasıl düştü?

76'da Avrupa turnesine çıktık. Gittiğimiz her ülkede orada kalmamı istiyorlardı. 1980'de Avusturya'ya geldim. Ondan önce Hollanda'daydım. Hollanda'dayken Avusturya'dan bir kızcağızla mektuplaşıyorduk. Artık aile kurma zamanımız gelmişti. Gözüm Avusturya'daydı. Avusturya'da organizatörlük yapan Halit Kurtulmuş diye biri vardı. Onun ısrarıyla buraya geldim ve burada kaldım. Avusturya'ya geldiğimde buraları incelemeyi başladım. Baktım ki müziğin, sanatın başşehrindeyim. Biraz batı müziğiyle ilgilenmeye başladım. O aralar Almanca öğrendim. Sonra konservatuarla iletişime geçtim. 1984 yılında konservatuarda saz öğretmeni olarak çalışmaya başladım. 92-93'e kadar müzik öğretmeni olarak çalıştım. Sonra bıraktım. Avusturya'ya geldiğim ilk zamanlar yabancılar polisi üç sefer evime geldi, müzisyen olduğumu ispatlamamı istediler. Konservatuarda müzik hocası olarak çalışmaya başladıktan sonra beni rahat bıraktılar.

Konservatuarda öğretmenliği neden bıraktınız?

Mansur Bildik:

Tunceli'de deyişler ve semahlar çalan, halkın sevip saydığı bir zatın oğlu olarak 1949 yılında doğdum. İlkokulu bitirdikten sonra Adana'ya gittim. Adana Halkevi'nde saz kursu aldım. Halkevi'ndeki hocamın yönlendirmesiyle İstanbul'daki Adanalı müzisyenlerin yanına gittim. Çeşitli sanatçıların ekibinde yer aldım. Fakat ağabeyimle anlaşamadık. O nedenle İzmir'e gitmeye karar verdim. TRT'nin 1975 yılında yaptığı imtihanı kazanarak TRT'ye girdim. 1980 yılında da Avusturya'ya geldim. Franz Schubert Konservatuari'nde, kültür ve gençlik merkezlerinde, halk yüksek okullarında ve ilkokullardan üniversitelere kadar uygulamalı müzik eğitimleri vermekteyim. Şuan aynı zamanda Saz Derneği'nde de saz ile ilgili eğitimler veriyorum.

Bence herkes saz çalabilir. Ama herkes Arif Sağ olamaz, herkes Mansur Bildik olamaz. Bunu baştan kabullenmeli. Sazın kişide kalıcı olabilmesi için, yani yaşamının bir kenarına kazınabilmesi için en az iki-üç sene öğrenmek gerekir. Altı-yedi ay geldiniz, işim çıktı, diye çekip gittiniz. Altı-yedi ayınız boşuna gider. Öğrendikleriniz silinir gider.

Konservatuarlarda bir ders saati 40 dakikadır. 40 dakikada sazın akordunu yapacaksınız, ritimleri anlatacaksınız, makamları anlatacaksınız... Bu çok zor. Benim de hedefim sazı ulaştırabildiğim kadar kitleye ulaştırmaktı. O ideali yüklenmiştim. Hal böyle olunca bu süre yetmiyordu. Dolayısıyla Saz Derneği'ni kurdum.

Saz Derneği'ni ne zaman kurdunuz? Saz Derneği olarak neler yapıyorsunuz?

1993 yılında kurduk. Saz Derneği'nin ismi dernek ama üniversite deseniz yeridir. Oraya akademi diyebiliriz. Çünkü orada türkülerimizi, türkülerimizin kökenini, derleyenini, yöresini, rengini, manasını bilfiil öğretiyoruz insanlara. Konserlerde bunları takdim ediyoruz. Sazı sembolik olarak oraya koyduk. Saz geniştir. Saz Türk Sanat Müziği'dir, saz halaydır, deyiştir, saz semahtır, baranadır, baraktır, saz Mevlana'dır, saz Yunus'tur ve saz Pir Sultan Abdal'dır. Senede iki tane de seminer yapıyoruz. Bunlardan birisi saz ve sazın oluşumu, diğeri ise sazın türkülerle ve danslarla alakasıdır.

Derneğimize kimler üye? Kimler gelip gidiyor?

Derneğe gelmiş gitmiş 30 küsur akademisyen var. Şuan gelenler arasında ilkokulda talebe olanından üniversite profesörüne kadar birçok insan var. Şu anki talebelerimin en genci 7 yaşında, en yaşlısı ise 75'in üzerindedir. Fransız'dan Filistinliye, İranlı'dan Afganistanlıya kadar talebelerim var.

Saz Derneği'nin şu anki yönetim kurulu kimlerden oluşuyor?

Başkanımız Viyana Teknik Üniversitesi'nde Matematik Profesörü olan Karl Grill'dir. Yönetimde Avrupa Etnoloji Enstitüsü'nden Profesör Dr. Bernhard Fuchs, Dr. Dipl. Ing. Harald Kutzenberger (Yukarı Avusturya'dan peyzaj mühendisi ve doktordur), Mag. Çağlayan Çalışkan (danışman) ve çeşitli iş guruplarından ve ülkelerden Akademisyen sanatseverler bulunuyor.